

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Num. de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tra România și America
 10 Cor.
 Num. de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrise nu se îna-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Cine provoacă?!

(R) Din fericire, în cele mai multe părți români din statul ungar trăiesc în masă compactă. Și, în tot cazul, mai puțin cu ungurii suntem amestecați, așa că dacă poporul român ar fi fost în pace iar presa maghiară și slujbașii de tot soiul nu i-ar întări pe unguri, cele două neamuri — înțelegem masa de jos — ar putea trăi în pace. În puține comune li-se ciocnesc adecă interesele de toate zilele...

Incepând însă dela Presburg și terminând la Orșova, pretutindeni pe unde se află funcționari unguri ori vre-un jurnal »patriotic«, aceștia nu fac de cât să dea alarma, să sperie pe unguri cu primejdia panslavă, daco-română ori pangermană. »Patrioții« dela periferii ce păzesc acolo? Primejdia! Iar dacă nu i, ei o inventează.

Altfel își perd titlul și îndreptățirea de a poza ca »apărători ai ideii de stat«, ca »pioneri« izolați în »oceanul« valah ori slovac...

Intreaga noastră mizerie mai ales în jurul acestei perverse minciuni se învârt. Ce nu li-se tolerează funcționarilor unguri »expuși«? Iar când vre-un ministru vine în parlament cu măsuri și proiecte de legi, cari mai ales pe naționalități le privesc, iarăși rapoartele (iscodiri viclene!) acestor funcționari se invocă drept argumente.

Presa din capitală, precum și cea din părțile locuite numai de unguri, firește, se simte obligată; să susțină pe »representan-

tanții« ideii și pe ministrul care »apără« țara și neamul, în public se face un curent favorabil oricărei tendențe șoviniste, iar despre naționalități oricare ungar ar fi în stare să jure că vor desmembrarea țării și pierrea neamului unguresc.

Așa se explică și dușmănia deputaților unguri împotriva deputaților naționaliști din Cameră... Deputații unguri se simt datori să reprezinte vederile obștei ungurești și sunt »corbi albi« cei cari au curajul să se ridice împotriva infamiei ca jumătate din populațiunea țării să fie considerată și tratată ca dușmană țării și națiunii maghiare.

Iar dacă este undeva vre-un centru de șoviniști intoleranți și presă năbădăioasă, apoi Aradului i-se cuvin laurii. Cele cinci ziare locale se întrec adică întru pomenirea românilor și întru a inventa cele mai stupide minciuni pe socoteala noastră. Singur »Aradi Közlöny« păstrează o măsură și obiectivitate. Organul kossuthist »Arad és Vidéke« a devenit d'o violență și nerușinare care trebuie să geneze chiar pe unguri. Se vede că stă rău în toate privințele și prin atitudinea asta selvatică speră să și îndrepteze situația.

Nu dăm nici o importanță scriselor acestui ziar. Dovadă că de atâtea ori le-am ignorat și nici măcar notă n'am luat de scrisesele sale. Cu atât mai puțin am polemizat cu el.

În numărul de azi a întrecut însă orice măsură și ne simțim datori să fixăm câteva pasaje întru a dovedi ce se poate scrie

contra noastră fără ca procurorul să se deranjeze câtuși de puțin...

Sub titlul »Până când să mai răbdăm«, numitul ziar scrie:

»Temeritatea obraznică cu care agitatorii naționaliști — trăind din pâinea patriei și împărțindu-se din drepturile câștigate prin sângele și suferințele noastre — provoacă, ofensează și cantă să zdrobească unitatea maghiară, devine din zi în zi mai intolerantă și mai revoltătoare. Românil de aici ne sunt însă niște dușmani mai perversi și mai ucigași (kajánabb és gyilkosabb) chiar decât slovacii... nu poporul întreg, ci numai advocații, preoții și învățătorii lor. Nu este mijloc destul de josnic, pe care să nu-l folosească pentru nimicirea statului ungar și a neamului maghiar. Ei conspiră într'una cu Bucureștii și Viena; de ani de zile de acolo li-se și plătește solda, de acolo sunt subvenționate ziarele lor agitatoare, de acolo li-se dă sfat, și de acolo așteaptă comanda pentruca să înceapă revoluția pe față, preparată deja de multă vreme.

Iar guvernul nostru privește și răbdă nepuțin os și laș mișelile acestor trădători de patrie și involuntar trebuie să ne gândim că influența dela Viena paralizază brațele acestui guvern, d'aceia nu îndrăznește să folosească față de ei măsurile de răsbunare, fără milă... Numai că mai iute ori mai târziu dinastia o să pătească și ea amar pentru această îngrozitoare (irrozatos) politică cu două fețe...

Și așa mai departe, patru coloane de insulte și calomnii mizerabile, precum și minciuni sfruntate despre starea noastră nu se poate mai bună și mai protejată de regimul liberal maghiar!...

Nici de astădată nu o să ne apucăm să polemizăm cu numitul ziar.

Trebuie să protestăm însă împotriva in-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Din memoriile lui Napoleon.

— Studiu. —

De abia au trecut cincizeci de ani de când a murit generalul Gourgand (mort la 25 Iulie 1852), unul dintre oamenii cari au rămas până la sfârșitul sfârșitului fideli marelui împărat. Napoleon a plâns lacrimi amare, când sprijinit de umărul a doi ofițeri și-a luat adio, la Esslingen, dela mareșalul Lannes, rănit de moarte în bătălie, iar ziua glorioasă dela Bautzen (în primăvara anului 1813) a fost pentru Napoleon o zi de chin, o zi mai dureroasă ca multe altele în cari a pierdut vre o bătălie, fiindcă credinciosul Duroc a rămas mort pe câmpul de luptă.

Despre acești doi mari generali ai săi împăratul zicea mai târziu că ei desigur i ar fi rămas amici credincioși și în cele mai grele zile. Și într'adevăr ce mângâiere ar fi fost pentru Napoleon, când față de ingraturul Ney, pe care l-a iubit mult, pe care l-a făcut prinț de Moscova și l-a numit »bravul bravilor«, ar fi găsit înimi nobile ca: Lannes și Duroc. Totuși l-a fost dat marelui împărat să găsească oameni, cari să-i rămână fideli și în zilele triste ale decadenței imperiului și în zilele și mai triste ale sfârșitului... A fost imposibil ca un geniu atât de mare, o personalitate atât de puternică, atrăgătoare, cum era Napoleon, să nu fi fascinat pe mulți din aproplerea lui în măsură de a-l adora și lubi chiar când steaua strălucitoare a »empire«-ului începă să se întunece.

Când Napoleon și-a luat adio, în 1814, în curtea palatului dela Fontainebleau, dela garda sa, nu a fost un singur om care să nu îl plâns, cum a plâns chiar împăratul. Iar generali și ofițeri lui cei mai fideli nu au intrat niciodată în serviciul Bourbonilor. Culmea credinții însă e cecece au făcut doi dintre generali lui: Gourgand și Montholon, cari au mers cu Napoleon departe pe insula pustie, părăsind patria și plăcerile ei: pe Sant-Elena.

Cel mai iubit și iubitor dintre credincioșii amici a lui Napoleon a fost Gourgand. În 1811 el deveni ofițer de ordonanță a împăratului și de atunci nu l-a mai părăsit nici odată. În bătălia dela Brienne, la 29 Ianuarie 1814, Gourgand mântui viața lui Napoleon, aproape cu prețul propriei vieți, ferindu-l de lancea unui căzac. Tinărul ofițer de ordonanță și-a petrecut săpânul în toate campaniile și toate călătoriile, își avea locuința și masa la palat și avea permisiunea de a intra în ori care moment în cabinetul lui Napoleon, un favor cu care pe timpul acela numai singur el s'a putut mândri.

Napoleon iubea mult pe Gourgand, îl numea răsăfându-l »Gorgo Gorgoto« al său și odată, pe St. Elena a zis despre el: »Gourgand era cel mai distins ofițer de ordonanță al meu, el e opera mea, el e copilul meu«. Iar simpatia aceasta pare a fi fost cât se poate de meritată. Căci Gourgand adora și iubea într'atât pe împăratul său, încât era jalus de iubirea lui »ca de iubirea »mantei«, iar însuși Napoleon spunea: »Gourgand e jalus pe mine, e îndrăgostit de mine.«

Un fapt ridică și mai mult pe Gourgand în ochii lui Napoleon: sinceritatea oarbă și iubirea

de adevăr înfinită, calități sufletești cari formau principalul timbru al caracterului lui Gourgand. Împăratul s'a adresat odată către el așa: »Dta Gourgand, dta care spui totdeauna adevărul«, iar guvernatorul insulei St. Elena, Sir Hudson Lowe zice: Generalul Gourgand obișnuiește să spună cecece gândește mai liber și sincer, decât ori care dintre oamenii cari formează escorta »generalului Bonaparte«.

Memoriile pe cari le a scris generalul Gourgand în timpul cât a stat pe insula St. Elena, sunt când în considerare admirabilele calități a generalului, mai ales iubirea lui de dreptate, absolut verosimile. Și nici nu putem crede că altcineva dintre cei cari au scris memoriile lui Napoleon, fie după dictatul său propriu, fie liber, să fi redat așa fidel cugetele lui Napoleon, ființa și caracterul lui, ca Gourgand.

Aceste memorii ale lui Napoleon, scrise de Gourgand — căci însuși împăratul nu și a scris memoriile, ci a dictat aitora — au fost pentru întâia oară publicate de familia lui, în 1898, și au apărut în ediția lui Ernest Flammarion, în Paris. Credem că aducem publicului românesc, care ar trebui să citească în măsură cu mult mai mare tot ce privește viața marelui Napoleon, cea mai strălucitoare figură a istoriei și cel mai puternic tip al gîntei latine, un plăcut serviciu publicând câteva fragmente din memoriile scrise de simpaticul Gourgand.

Napoleon despre religie.

Napoleon: Spune că i aderent alui Spinoza. Continuă apoi: »Nu cred într'un Dumnezeu care

sultelor și calomniilor ce aruncă în general asupra poporului român și în special asupra preoțimei, a învățătorilor și advocaților români. Pentru că dacă se și află ici-colo câte un avocat care n'are față de popor considerație mai multă decât unul — străin, nu se poate tăgădui, că din sânul acestei corporațiuni avem numeroși apărători cinstiți ai poporului și reprezentanți demni în parlament. Tot așa, păcatele unuia ori aluia dintre slugitorii altarului nu ne poate opri să nu avem cea mai adâncă venerație față de preoțimea română, apărătoare de veacuri a bisericii și neamului românesc și să nu protestăm în contra incuificabilei insulte ce presa maghiară aruncă asupra acestei corporațiuni cucernice...

Cât îi privește pe învățătorii noștri, cine nu știe, că ei sunt cei mai oproșiți și cei mai munciți, că începând cu inspectorul regeșc și terminând cu cel mai imbecil notar, fiecare se crede în drept să-i controleze și să-i denunțe!... Li vom apăra însă întotdeauna împotriva tuturor beciznicilor cari îi amărăște în apostolatul lor.

De încheiere întrebăm procuratura regească:

Cum se face, că presa maghiară are licență să agite în contra noastră în cel mai temerar și mai scârbos chip? Cui crede a slugi regimul justițiar când se tolerează totul acesta destrăbălat în presa maghiară?

Nouă ni-se intentează proces pentru cel mai inofensiv articol. Presiei maghiare i-se iartă orice?

Sunt oare două justiții în țara aceasta?

Spre criză. Față cu aserțiunile presei maghiare, că ministrul *Wekerle* și camarazii săi, n'a luat asupra-și nici un obligământ în chestiunea soldei, »Die Zeit« vine cu următoarele destăinuirii senzaționale, de a căror veracitate nu ne îndoim cunoscând sorginta informațiilor acestui ziar:

»*Wekerle* — scrie »Die Zeit« — s'a obligat, că va face să fie votată urcarea soldei și în delegațiunea ungară, dacă i-se va permite să con-

ferze cu șefii oștelilor partide asupra concesiilor militare și dacă i-se va permite să comunice șefilor de partide, că pertractările asupra concesiilor vor începe deja în vară. *Wekerle* a primit împuternicirea necesară, după ce coroana s'a arătat învinsă. Pe baza acestor învoiri *Aerenthal* și *Schönaich* cari au primit și ei încuviințarea domnitorului, au făcut cunoscutele enunțuri în delegațiunea din Ianuarie. Dar până și textul acestor declarațiuni i s'a comunicat premierului ungar. *Wekerle*, atunci, și-a fost dat învoirea deplină și pentru text.

Tot astfel face istoricul chestiunii și semi-oficioasa lui *Aerenthal* »Wiener Allg. Zeitung«.

Nu înțelegem zorul ce și-l dă *Wekerle* în desmintirea tuturor destăinuirilor din Viena. La urma urmelor va fi nevoit să recunoască totul și să răspundă înaintea coaliției și a țării. Atunci însă va ieși cu iul din sac. E aproape de mintea și celui mai naiv politician că *Wekerle* obligament de orice natură numai având consentimentul cabinetului său a putut să ia asupra-și. Dar toată svârcolirea e iarăș pentru salvarea aparențelor, — pentru îmbătarea cu apă rece a opiniei »patriotice«.

Simburele crizei e tocmai poziția asta dilematică a guvernului.

E momentul suprem ca *Wekerle* să plece la Viena și să-și limpezească situația. E verosimil ca delegațiunile să fie convocate în Maiu, când apoi chestiunea soldei va trebui necondiționat să-și găsească și din parte ungară o rezolvire dacă nu definitivă, cel puțin principiară.

Aniversarea nașterii Regelui României.

Cu ocazia aniversării M. Sale Regelui României s'a oficiat ieri la orele 11 dim. un Te Deum la Mitropolie.

Serviciul divin a fost oficiat de către I. P. S. Sa Mitropolitul-Primat înconjurat de clerul sf. Mitropolii.

La ceremonie au azistat: D-nii miniștri D. Sturdza, I. Brătianu, A. Carp, general Averescu, T. Stelian, V. G. Morțun, d-nii

I. Kalinderu, M. Ferechide, P. S. Aurelian, Al. Costinescu, Emanoil Costinescu, Cerkez, directorul poștei, Emil Petrescu, Cezărescu, ajutor de primar, G. G. Assan, G. Saita, Procopie Dumitrescu, Ciru Economu, Popescu Cudalbu, Grigore Ștefănescu, Eftimie Antonescu, Trăsnea Greceanu, N. Filodor, Murgulescu, directorul cancelariei Senatului, R. Catargi, I. Panaitescu, R. Voinescu, generali: Coandă, Boteanu, Gheorghiu, Ionescu, Minei, dr. Demonstene, Colonelii: Papadat, Ionescu, Costinescu, Solacolo, Aurel Demetrescu, Gărdescu, Găiseanu, etc., etc.

Casele militare regală și princiară au fost reprezentate prin d-nii general Mavrocordat și Robescu, însoțiți de domnii coloneli Grătoski, Greceanu și comandantii Magheru, Torocanu și Berindei.

O companie din batalionul de vânători nr. 2 a dat onorurile militare și a defilat înaintea ministrului de războiu.

Cu ocazia acestei aniversări Augustul Suveran a primit călduroase felicitări din partea tuturor Suveranilor și a Șefilor de State din Europa.

D. D. Sturdza președintele consiliului s'a dus la Palat la orele 11 și jumătate și a prezentat Suveranului felicitări din partea consiliului de miniștri.

Orașul a fost pavoazat.

La catedrala catolică Sf. Iosef s'a oficiat de asemenea un te Deum cu ocazia acestei aniversări.

Casa regală a fost reprezentată prin dl Lt. Baranga, aghiutant regal.

Berlin. Cu ocaziunea aniversării nașterii M. Sale Regelui Carol, a avut loc un dejun oficial la legațiunea română. Se aflau prezenți secretarul de Stat Schoen, reprezentanții ministrului de războiu, ai regimentului de artilerie al gardei, al cărui șef este Regele, ai regimentului al II-lea de dragoni al gardei, ofițerii români aflați la Berlin, membrii coloniei române. Ministrul Beldiman a ridicat un toast pentru Impăratul Wilhelm și pentru Regele Carol.

răzbună și răsplătește, fiindcă văd că oamenii cinstiți sunt mereu bătuți de soarte, iar cei răi favorizați de noroc. Vel vedeți că Talleyrand va muri, în pat, moarte liniștită! Văd că porcul, câinele au și ei stomac și mănâncă și îmi spun: dacă eu am suflet, trebuie să aibă și animalele acestea. Arată unui om sălbatic un ciornic: el va crede că obiectul acesta are suflet.

Gourgand: Dar, sire, chiar ciornicul acesta dovedește că există un Dumnezeu. Căci și pentru că există un ciornic, trebuie să fi existat un ciornicar. Din nimic nu se poate face decât nimic.

Napoleon: Omul știe să cugete fiindcă făptura lui e mai completă decât cea a unui pește. Dacă nu mistulesc bine, atunci mă gândesc într'alt mod decât când sunt sănătos. Totul e numai materie. De așfel dacă aș fi crezut cândva într'un Dumnezeu, care răzbună și pedepsește, aș fi avut teamă în bălăii.

Gourgand: O sire, chiar dimpotrivă: pe mine credința aceasta m'ar face curajos! Neantului înspăimântă pe om, delă dumnezeirii îi inspiră încredere și-l dă mângâiere. Și totdeauna, fanaticii, cari credeau că vor putea ajunge în — cer, au fost cei mai viteji oameni. Fără religione, sire, nu ar mai existat societatea. Dacă ați putea să aveți

câștig din moartea mamei dvoastră, ați putea-o oare ucide? Ce v'ar reținea delă aceasta?

Napoleon: Ulță de exemplu la căini: nici ei nu-și mănâncă mama. Dacă nu aș fi trăit lângă mama și nu aș fi văzut-o niciodată, aș omorâ-o la caz tocmai ca pe oricare femeie. Iar dacă zic că religia-i de prisos, n'am zis încă și nici nu volesc să zic că nu-i nevoile de morală.

Gourgand: Dar Sire, dacă nu este religione, ce împiedică crimele în secret?

Napoleon: Ași! Legile le împiedică! Legile si-lește pe oameni să se facă cinstiți. Morala e pentru clasele cari le înțeleg, iar în general răul îl împiedică legea. Ce mă împiedică să iau de nevastă pe soru-mea? Morala! Dar pe o insulă pustie?

Gourgand: Sire, uite: toate religiunile au aceeași morală. De aceea cred că morala-i un dar delă Dumnezeu. Rugăciunile catolicului, a protestantului sau al mohamedanului li sunt lui Dumnezeu deopotrivă de plăcute. Altcum ar putea spune cineva că trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu într'o anumită limbă. Tămăia ajunge însă totdeauna până la el.

Napoleon: Ași! monsieur Gourgand. Ha, ha, dia crezi deci că există o ființă spirituală, care conduce mersul planetelor — deși aceasta-i nu-

mai o însușire a materiei — și care modifică, înrăurează și judecă și acțiunile oamenilor?

Gourgand: Sire, cred în Dumnezeu și aș fi nefericit să fiu ateist.

Napoleon: Bah! Ulță la Monge și Laplace! Vanitatea vanităților!

17 Decembrie 1817.

Am ales și dau publicului numai părțile mai interesante, cari privesc religionea lui Napoleon, fără a ține seama de ordinea cronologică. Iată ce zice de exemplu Napoleon la 16 Sept. 1817:

Cine orice ar zice: totul nu-i decât materie; mai bine sau mai rău organizată. La vânătoare, când despicau înaintea mea un cerb, puteam vede că acesta are același interior ca omul. Fiindcă omul nu-i decât o ființă mai perfectă decât câinele sau arborele și trăiește mai bine decât ființele acestea. Planta e primul ochiu din lanțul al cărui sfârșit îl formează omul. Știu bine că ceea ce zic e contrar religiei, dar trebuie să mărturisesc: suntem cu toții materie. Omul s'a făcut printr'o căldură anumită a atmosferei. Omul e tinăr, pământul e bătrân. Omenimea nu există decât de șase sau șapte mil de ani, iar peste mil de ani omul va fi de tot altcum decât e acum. Științele vor fi făcând atunci un progres atât de mare, încât poate va fi inventat și mijlocul de a

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás maeștru de monumente și pietre de similit.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, la brador etc., din pietre de marmură magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

O nouă Cernovă.

Se pare că spre mai mare glorie a »ideii« — nenorocitul sistem șovinistic, pentru a cărui stomach de moloch cazul dela Cernova a fost o porțiune prea mică, stăruie în crearea de situații statale între frații noștri de suferințe dela poalele Tatrei.

Un caz în multe privințe asemuitor tulbură de prezent liniștea credincioșilor din satul slovac Lucski.

Din motivele prea cunoscute preotul din acest sat a fost destituit și în locul lui s'a octroat asupra poporului credincios un nou preot. Instalarea însă nu s'a săvârșit ca la Cernova cu asistența jandarmeriei — căci s'au înțeleptit jupânii, — dar cu toate astea poporul nu s'a putut împăca cu pierderea părintelui sufletesc de mai nainte și față de cel nou nutriau în chip firesc o aversiune implacabilă.

Astfel poporeni opuseră noului părinte boicotul general. Serviciul divin îl săvârșiau în cimiter, botezurile le celebrău înșiși. Pretorele a încuviințat deocamdată toate astea în nădejdea că oamenii se vor înmoia și cu vremea vor reveni la obiceiurile de mai nainte. Dela o vreme însă — după ce poporul zădarnic a încercat totul pentru readucerea vechiului său păstor — pretorele a recurs la mijloace mai »eficace«. A trimis în comună jandarmi introducând stări aproape statale. Dacă la întâmplare se întâlnesc 3 oameni pe stradă, jandarmii — *acești minotauri ai sistemului* — răsar ca din pământ și patul puștei funcționează din greu. Seara după orele șapte nu e permis să se arate pe stradă vre-o suflare ome-nească.

După astfel de antecedente nu e mirare, că poporul venind în Dumineca Paștelor catolice dela slujbă, — ce s'a săvârșit și de data asta la cimiter, — ajuns în fața bisericeii a început să blasteme pe vitregul părinte sufletesc și când acesta apăru în ușa bisericeii însoțit de cantorul și învățătorul, — singurii săi credincioși, — a fost

se face nemuritor. Chemia plantelor și chemia agriculturii sunt încă la începutul dezvoltării lor. De câteva veacuri încoace am descoperit însuși de ale materiei, pe care încă nici nu le putem explica: magnetismul, electricitatea, galvanismul. Și câte descoperiri se vor face încă!...

La 25 Ianuarie, 1817:

Impăratul e trist. Lui Gourgand îi spune că acesta trebuie să fie un mare cunoscător al biblii. Vorbind despre Milton, Napoleon zice că nu ar trebui să se adâncească omul într'atât în contemplații de acest fel, căci ele sunt în stare de a lăsa la poartă criminale. Iată apoi cum conținuă Gourgand în ziarul lui:

Gourgand: Dimpotrivă, eu găsesc morala aceasta alui Milton mai potrivită de a calmă decât de a lăsa spiritele.

Napoleon: Dacă ași avea o religie, ași adora soarele, căci el dă viață, el face să crească fructul, el e un adevărat Dumnezeu al pământului!

3 Februarie, 1817

Impăratul citește cartea »Călătoria lui Ali Bey«. Deodată așează cartea la o parte și declară că religia mohamedană e cea mai frumoasă. Povestește cum se-licii din Egipt l-au adus în mare încurcatură întrebându-l: ce însemnează în adevăratul înțeles »Fiul lui Dumnezeu«? Sau noi avem trei dumnezei? Așadar am fi păgâni!

27 Decembrie, 1817.

Credința mea e că materia se fructifică ea însăși. — Ași avea religie, credință, dacă n'ar

întimpinat cu huiduieli. Insulte faptice însă nu a primit. De-ocamdată nu s'a mai întâmplat altceva.

Cazul e cât se poate mai trist. Cernovele acestea sporadice sunt tot atâția picuri de venin în sufletele fraților Slovaci. Cine știe ce va mai urma dacă poporul va pretinde energic reșezarea fostului său preot. Părintul puștilor va împrăștia poporul — iar raportul oficios va spune, că »pacea s'a restabilit«.

Iar noi vom zice, că să ferească D-zeu de *pacea asta oficioasă*. Din baricadele construite pentru asigurarea »ideii«, din ruinele celor mai firești drepturi cetățenești, va crește cu vremea un rug uriaș pe care va arde ordinea socială de azi, va arde tot putregaiul mizeriilor de stat și atunci — odată — va sosi ziua mare a primenirii, când poate vor înțelege și rătăciții de azi însemnătatea alegorică a sărbătorilor de Paști!...

Din România.

Inmormântarea generalului Haralamb. Duminecă, la orele 3 p. m., au avut loc funeraliile naționale ale regretatului general Haralamb, fost locotenent domnesc.

Încă de pe la ora 1 p. m. au început să vie la biserică sf. Gheorghe, unde era expus corpul mareului român, un foarte numeros public. Tot la aceea oră au sosit: batalioanele 2 și 6 vânători, regimentele 2 artilerie, 4 roșori, 6 și 21 infanterie și jandarmii călări, luând loc pe străzile din jurul bisericeii.

Toate trupele au fost puse sub comanda dlui general M. Boteanu, guvernatorul cetății București.

S'au depus următoarele coroane:

Din partea M. S. Regelul cu inscripția: »Carol I, Rege și Domnitor, Viteazul cu soldat și credinciosului sfetnic«. Lângă coroana Regală se afla coroana depusă pe A. S. R. Principele Ferdinand. Veneau apoi coroanele din partea: ministrului de război, clubul regala, Academia română, ofițerii regimentului 10 artilerie, familia Nicolae Glogovanu, consiliul de miniștri, Senatul, clubul ofițerilor de rezervă, comuna București și prefectura poliției Capitalei.

Pe cosciug se aflau de asemenea două jerbe

exista decât o singură religie, însă dela începutul lumii a fost totdeauna o întrebare mare: e religia o fericire sau o nenorocire pentru om? Sunt convins aproape, că în țările cele mai religioase se comit cele mai multe crime. Pe de altă parte religia ascunde 'n sine multă mângăiere; cel care crede 'n dumnezeu se simte în nenorocire mai mângălat.

Când însă eu vedeam pe câmpul de luptă cum treceau deodată sute și mii dela viață la moarte, aspectul acesta mă făcea materialist. Când dormi, când ți-ai pierdut mințile, unde e atunci sufletul?...

(Va urma.)

C u g e t ă r i.

Astfel fiecare fuge neconținut de sine (Lucretiu). Dar ce folos dacă nu scapi de tine? Te urmărește pe tine însuși și te spasă tovarășul cel mai supărător. Să ne dăm samă, așa dar, că răul de care suferim nu vine dela locuri străine ci dela noi, căci nu suntem în stare să îndurăm ceva, nu suferim nimic mai îndelung, nici chinul, nici plăcerea, nu ne suferim nici pe noi înșine. Asta a mânat pe unii chiar la moarte. Un suflet mare are unde să se desfășure chiar în cuprinsul gospodăriei sale.

Nu e nimic atât de aspru pentru care un suflet liniștit să nu găsească mângăiere. *Seneca.*

de flori din partea familiei Bertelo și Dimitrie Ghica.

În fața catafalcului pe o masă se aflau așezate pe perni decorațiile defunctului general între cari ordinul Carol I, Coroana României, Virtutea militară, Crucea sf. Gheorghe, Trecerea Dunărei, Medalia Iubilară precum și mai multe ordine străine.

La orele 2 au sosit la biserică familia defunctului general după care au început să sosească domnii Dimitrie Sturdza, general Averescu, Anton Carp, Ionel Brătlanu, Spiru C. Haret, Vasile Morțun, Toma Stelian; generalii George Manu, Tell, Vasiliu Năsturel, dr. Demostene, Gheorghiu comandantul pleții, Robescu șeful casei militare a Regelui; domnii Mișu Ferechide, președintele camerei, Costescu Comăneanu, vice-președinte senatului, Anghel Saigiu, președintele Academiei române, col. Baranga, lt. col. Greceanu, Vintilă Brătlanu, primarul Capitalei, Emil Petrescu, prefectul poliției Capitalei, I. Panaitescu, directorul poliției de siguranță generală a Statului, I. Cezărescu și dr. Botescu, ajutor de primar.

Au mai luat parte doi delegați: unu din partea clubului ofițerilor de rezervă și poliției.

Serviciul divin a fost oficiat de către I. P. S. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei și Sucevei, încojurat de arhierii Sofronie Vulpescu, Craioveanul și Melkisedec, împreună cu tot clerul bisericeii.

După terminarea serviciului divin dl general Coandă, din partea armatei române a arătat meritele militare ale generalului Nicolae Haralamb.

Din partea guvernului a vorbit apoi domnul Dimitrie Sturdza, care a arătat cum generalul Nicolae Haralamb următor voinței întregii națiuni române, a adus la îndeplinire unirea principatelor sub cărmuirea unui domnitor străin. În locotenența domnească, generalul Haralamb a ocupat locul de frunte și grație energiei și tactului său, țara noastră a ajuns acolo unde este astăzi.

Pentru meritele sale națiunea română l-a făcut onoarea lăsându-i să citească el în Parlamentul țării, jurământul pe care domnitorul Carol l-a făcut atunci când a pus piciorul pe pământul țării noastre.

Acesta a fost visul întregii națiuni și atunci când generalul Haralamb l-a văzut realizat s'a retras din viața politică. Cu toate acestea în două ocazii, când țara a avut nevoie de sprijinul său el a răspuns în grabă. În războiul pentru independență a dat dovadă de multă vitejie, conducând artileria română.

Memoria generalului Nicolae Haralamb va fi în vecl neuitată și istoria țării îi va da locul de onoare.

Din partea Senatului a vorbit dl Costinescu Comăneanu, vice președinte. D-sa spune că generalul Haralamb a fost un adevărat patriot, deoarece pentru binele țării a trebuit să-și calce jurământul dat fostului domnitor.

Emoționat, dl Costescu Comăneanu numai poate vorbi și predă discursul dlui Dimitrie Ghica care l-a citit mai departe, arătând meritele în Parlament ale defunctului general.

După terminarea discursurilor cosciugul e ridicat pe umeri de ofițerii reg. 10 artilerie și pus pe un afet de tun.

Cortegiul a parcurs calea Victoriei str. Carol, calea Rahovei, 11 Iunie ducându-se spre cimitirul Bellu, unde onorurile au fost date de reg. 10 artilerie.

În timpul coborării în mormânt s'au tras salve de tunuri.

Actiunea de scăpare a școalelor.

Orșova.

Poporul românesc din Orșova și-a salvat școala română. Iată scrisoarea ce o primim referitor la aceasta:

În comuna Orșova, atât comitetul, cât și sinodul parohial ordinar în ședința sa ținută în ziua Floriilor cu unanimitate a hotărât curcarea salariului învățătoresc la suma de 1720 coroane.

Dr. Ioan Popovici,
advocat.

Din străinătate.

Emigrarea sârbilor din Turcia. Biroul presei din Belgrad trimite următoarea inserțiune:

Emigrarea populației sârbe din Turcia, mai ales din Nord-vestul Vechii Serbii, și anume din sangiacurile Ipek, Prishtina și Prizrend, din cauza exceselor comise de către albanezi, la proporțiuni enorme. Emigranții, hărțuiți de către albanezi, își iasă în Turcia bunurile și vin fără nici o resursă în Serbia, unde cad în cheltuiala statului și a particularilor, așa că guvernul sârb a fost obligat să decidă a nu mai primi de aci înainte emigranți din Turcia. Acum în urmă autoritățile sârbe au făcut să se reîntoarcă în Turcia 200 de emigranți sârbi din Coza și Ghilanc.

Aceștia să află acum în orașul Ghilanc. Guvernul sârb a rugat Poarta a sili pe emigranți să se întoarcă în satele lor sub protecțiunea armatei și să le garanteze viața și bunurile.

Legățiune turcească la împăratul Germaniei. Sultânul turcesc a trimis o splendidă legățiune în Epir ca să salute pe împăratul Germaniei și totodată să i predea un autograf al M. Sale Sultanului. Cu această ocaziune va mai merge încă o delegațiune la Wilhelm ca să i roage să viziteze Turcia. Acestei vizite sultânul Abdal Halimid îi atribue mare importanță.

Teotoks ministrul-prezident al Greciei a sosit alaltăieri în Corfu unde va rămânea 8 zile.

Părechea imperială germană, conform știrilor mai noi, voeste să părăsească insula Corfu în 4 Maiu.

Achilleon, 21 Aprilie. Azi împăratul Wilhelm a primit pe trimișii turci, în prezența reprezentantului departamentului de externe. Trimșișii turci erau: ministrul Turkhan pașă, Djemalbel și altele trei dignități turcești. Membrii înaltei misiuni au fost invitați la dejun de împăratul Wilhelm.

Conjurație încontra regelui Portugaliei. Precum se vede, soartea actualului rege portughez Emanuel al II va fi asemenea tatălui său. Anume din Lisabona se telegrafiază, că poliția ar fi descoperit planurile unei noi conjurații, care aveă de scop răpunerea actualului rege. Anarhiștii, cari se vede, de mult îi duc sâmbetele lui Dom Emanuel, acum în vederea deschiderii noului Cortez, sau pregătit să-i facă o nouă manifestație de dragoste și alipire cu... bombe. Poliția se vede, că învățând din cazul dela 29 Ianuarie c. precum și din îndrumările date de guvern pentru orice eventualitate, este mai ageră. De aceea aflând despre planurile conjurației a luat toate măsurile de lipsă în vederea deschiderii noului Cortez. În Lisabona va fi concentrată toată garda de poliști și dedectivi; afară de aceasta garnizoana orașului va fi concentrată în jurul Cortezului. Suita regelui de data aceasta va constă din — două regimente de călăreți. Presa republicană face atent atât guvernul cât și pe rege ca să nu meargă pe calea apucată *căci soartea Portugaliei va fi soartea regatului francez.*

Propunerile Rusiei în chestia macedoneană. După informațiunile agenției telegrafice din Petersburg, propunerile Rusiei sunt: Menținerea postului de inspector general în cele trei vilaele macedonene cel puțin în timpul prelevării suprataxeii vamale de 3 la sută acceptată de către puteri, inspectorul neputând fi demis din funcțiune înainte de acest termen fără consimțământul puterilor. Să se acorde membrilor comisiei financiare a Franței, Angliei, Germaniei, și Italiei aceleași drepturi la controlul general de cari se bucură agenții civili ruși și austro-ungari. Intrarea în comisiunea financiară a generalului reorganizator jandarmăriei cu vot consultativ în chestiunile administrative. Membrii comisiei financiare, agenții civili și ajutorii generalului organizator al jandarmeriei pot trece în serviciul Turciei. Proiectul reformei judiciare elaborat de către puteri ar trebui să fie acceptat de

către Poartă în ființa sa, iar controlul administrațiunii judiciare încredințat comisiei financiare formată din delegații celor șase puteri și cari se gătesc în serviciul turc. Pentru a se asigura liniștea în țară și siguranța populațiunii rurale se va introduce și se va desvolta pe baze noi instituțiunea guarzilor câmpenești, organizată și supraveghiată de către oficerii europeni ai jandarmeriei. Mărirea cifrei jandarmeriei reformate în limite corespunzătoare cu bugetul macedonean.

Polonia rusească nu capătă autonomie. Ziarul »Kurier Warochawsky« scrie, că intenția guvernului rusesc, de a înainta Dumei un proiect de lege, care să asigure autonomia Poloniei rusești, a fost amânată pe vre-o 4—5 ani, pentru că guvernul rusesc nu ține că e potrivită situația actuală din Polonia, pentru că proiectul să poată fi dus la îndeplinire.

Nichita principele Montenegruului în Veneția. Duminică la 6 ore seara principele Nichita al Montenegruului a sosit din Milano la Veneția, unde l-s'a făcut o primire strălucită.

Intâlnire cu caracter politic. Din Roma se anunță, că ministrul-prezident italian Giolitti Luni s'a dus la Veneția ca să confereze, cu principele Bülow cancelarul Imperiului german în chestii de caracter politic.

Conflictul la granița ruso-persă. Comandantul brigadei de cazaci din Ielisabetopol a telegrafiat comandantului de corp din Tiflis, că are nevoie de ajutoare pentru respingerea atacului din partea curzilor. Comandantul avangardei trimisă de el a raportat că la granița sudică s'au adunat mai multe cete de nomazi, pentru a reabilită înfrângerea suferită alaltăieri. Situația e foarte critică.

Mișcarea culturală.

D'ale Reuniunii de cântări din Lugoj. (Adunarea generală) Duminică în 19 Aprilie st. n. și-a ținut reuniunea de cântări și muzică din Lugoj adunarea generală.

Cu ziua de ieri reuniunea aceasta a încheiat 40 ani de existență, împlinind în acest lung șir de ani o foarte frumoasă menire culturală.

Extragem pe scurt din raportul general următoarele date din viața reuniunii în anul societar 1907.

S'au dat în decursul anului 7 concerte, 1 piesă teatrală-poporală: »Oala cu gaibeni«. S'a participat corporativ la 9 înmormântări. S'a făcut o excursiune la Clacova, din prilejul sfințirii sfintei biserici române de acolo, cu care ocaziune s'a dat și un concert.

Venitele anului societar au fost:

	4735 C. 47 fil.
Erogate	3572 » 70 »
	Salđ. 1162 C. 77 fil.

Din acest venit 962 C. 77 fil. s'au depus la Institutul de credit »Poporul« din loc. Arhiva reuniunii constă din 923 piese muzicale, 728 partituri și 13 piese teatrale. Adunarea generală a decurs astfel:

La orele 3 d. a. presidentul Dr. Aurel Vălean deschide ședința.

Alegându-se conform statutelor comisuniile de revidare și censurare, se purcede la restaurarea biroului pentru anul societar 1908.

În cuvinte bine simțite, calde, mulțămind pentru încrederea ce s'a pus în conducerea Dsale, presidentul dl Dr. A. Vălean depune mandatul împreună cu comitetul și biroul, invitând adunarea generală a purcede la restaurare, care are a se îndeplini prin votarea secretă cu ședule.

Pentru îndeplinirea actului alegerii se alege ca prezident ad hoc dl Dr. C. Jurca.

Terminându-se votarea, prezidentul ad hoc anunță, că încrederea adunării generale s'a manifestat unanim, tot pentru prezidentul de până acum, declarând ales iarăși pe dl Dr. Aurel Vălean. Biroul și comitetul s'a constituit astfel: Prezident: Dr. Aurel Vălean, secretar: M. Gașpar, cassar: A. Boer, arhivar: I. Lupu. Membri în comitet: C. Brediceanu, Dr. St. Petrovici, Dr.

V. Branisce, Dr. D. Florescu, Dr. G. Dobrin, Alex. Onae, Alex. Vasille și Iosif Sintescu.

Seara la orele 7 și jumătate Reuniunea a dat nou alesului prezident o serenadă. După serenadă reuniunea s'a întrunit în localul otelului »Concordia« petrecând în modul cel mai animat până târziu în noapte.

A șasea conferință publică în Lugoj. Cătim în »Drapelul«, Duminică a încheiat dl Dr. V. Branisce prima serie a conferențelor publice în Lugoj. A vorbit în fața unui public distins și numeros despre condițiile dezvoltării literaturii naționale, insistând în deosebi asupra creațiilor artistice ale poporului, cari constituie singura bază sănătoasă pentru dezvoltarea unei literaturi naționale, ca ogilindă fidelă a cugetării și simțirii naționale. Conferința a încheiat-o cu o apostrofă caldă între aplauzele publicului.

Concert în Zlatna. Inteligența română din Zlatna și jur, invită cu toată onoarea la concertul împreună cu dans, ce se va aranja cu concursul unui grup de teologi români din Sibiu, Marți în 28 Aprilie n. a. c. (a treia zi de Paști). Zlatna, 11 Aprilie 1908. Comitetul aranjator: Iuliu M. Montani, prezident; Emanuil Beșă, viceprezident; Iuliu V. Albini, cassar; Patru Pătrăneț, controlor; Parieni Duca, secretar.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Aprilie n. 1908

— **Jubileul Maj. Sale.** Din Viena se anunță, că părechea imperială germană va sosi în gara *Penzing* cu tren separat în 7 Maiu la 10 ore. Iluștrii oaspeți vor fi primiți, de Maj. Sa, de arhiduci, arhiducese și de autorități. La ameazi se vor da onorurile, la 1 și jumătate dejunul, apoi se vor face vizitele, iar seara se va da un prânz de gală. După acestea părechea imperială va părăsi Viena. Principii federațiunii germane vor sosi în Viena în 6 Maiu.

Primirea prinților străini va fi cu mult mai strălucită decât cum a fost plănuită. Pe la gară până la castelul din Schönbrunn o mare parte din garda imperială va forma cordon. Toți prinții vor fi primiți de membrii familiei imperiale și în onoarea fiecăruia va da onorurile militare câte un batalion de soldați.

— **Maj. Sa și sărbătorile Paștilor.** Din Viena se anunță, că Maj. Sa Duminică dimineața la 8 ore s'a dus la biserică în Schönbrunn, apoi a primit rapoartele de zi, la amiazi a luat parte la un prânz în cerc restrâns familiar, la care au fost de față: arhiducesa Maria-Valeria, Francisc Salvator, și arhiducesele Ella și Hadvig. Luni la amiazi a primit în audiență pe moștenitorul de tron Francisc Ferdinand. După amiazi audiența a durat timp de o oră. Din cauza timpului nefavorabil, Maj. Sa n'a putut ieși nici într-o zi de Paști la plimbare.

Dr. D. Lascu la temniță. Ni-se anunță din Seghedin: Ieri, dl *Dr. D. Lascu*, a intrat în temnița din Seghedin, spre a-și împlini pedeapsa de 6 luni, pentru articolul său scris în »Tribuna«.

— **»Obrăznicile bohemă«.** Sub acest titlu ziarele din loc scriu despre purtarea oficiului postal din Brück (Bohemia). Anume un oarecare Domány József, comerciant de vinuri din loc, care întreține legături comerciale cu firme mari de vinuri din Boemia, a scris zilele trecute o scrisoare către un avocat din Brück, scriind și adresa numai din complezanță în limba germană — așa spun cel puțin ziarele. Oficiul postal de acolo însă a retrimis scrisoarea cu observarea: »Zusendung Ungarischer Firmen werden nicht angenommen!« Adecă. scrisori de aie firmelor ungarești nu primim.

Lecția într'adevăr radicală li ustură rău pe înbântații patrioți. În năcazul lor nu-l mirare că levin și ridicoli. Ziarele ungurești li sfătuiește pe negustori să se alege și să le abzică *boemi-credutul* (?!)... Acesta ca să o înțeleagă cetitorii roșii are nevoie de puțină explicări. Conjurația aceasta adică ar fi așa ca de pildă când datoricii dela o bancă s'ar aia să abzică băncii camile. N'ar fi tocmai rea răsunarea aceasta unjurească. Să o facă. — Ridicoli!...

— **Sinuciderea lui Ljubomir Pavlovits.** O lepeșă din Török Becse ne aduce o știre regreabilă. *Ljubomir Pavlovits* cel dintâi deputat național, care se alegea încă sub guvernul lui Széll s'a sinuciat ieri în locuința sa din Török Becse. Pavlovits era în floarea vârstei sale, abea împlinise 40 de ani. Toți câți l-au cunoscut vor regreta nenorocirea aceasta, căci Pavlovits era om simpatic și un convins și înfocat naționalist. Temperamentul său excesiv, propriu rassel sale, l'atrăsese un conflict parlamentar care îl curmase cariera politică. Într'o călătorie, bătuse în tren pe plajiva copli unguri pentru că aceștia cântau imnul unguresc. Cazul, nefsemnat în sine, ajuns la cunoștința parlamentului a stârnit o indignare ungurească, asemenea celei aranjată contra dlui Valda. Deputatul naționalist — singurul în Cameră — nu era de față la ședință, nici nu s'a mai putut prezintă decât târziu pe la sfârșitul sesiunii, după ce se potolise furia patriotică. La alegerile din 1905 se alegea din nou și făcuse parte din clubul celor 10 deputați naționaliști 8 români, 1 slovac și dânsul, din partea sârbilor. La alegerile din urmă făcuse.

Pavlovits a fost medic curant în Török Becse. Imprejurările în cari și a săvârșit nenorocita-i faptă se anunță:

Pavlovits stătea la masă cu familia și cu preotul din Török Becse. Deodată s'a ridicat și a zis: — Es puțin în curte.

N'a ieșit însă în curte, ci într'o cameră de cămăruți, de unde câteva minute în urmă au răsunat detonături de revolver. Al săi au alergat în Cameră unde li-s'a înfățișat teribila priveliște. Nenorocitul nici nu și-a mai venit în fire până seara la 7 când și-a dat sufletul.

N'a lăsat nici o scrisoare se crede însă că motivul faptei sale sunt încurcături materiale în care se afia.

Eri a fost înmormântat. Li deplâng toți naționaliștii de bine.

— **Inchiderea universității din Lemberg.** Senatul universitar din Lemberg a hotărât închiderea universității pentru semestrul de vară, fiind teamă de mari turburări și ciocniri între studenții poloni și rușeni din cauza morții lui Potoczki.

— **Aviz publicului.** Facem din nou atent publicul românesc că nu luăm în considerare nici o tipăritură românească ieșită dintr-o *tipografie străină*. De un timp încoace ni-se trimit la redacție invitări, etc. fără a fi indicată tipografia. Pe acestea le socotim drept produse a unei tipografii străine și respingem deci tipărirea lor. Dacă nu se indică expres numele tipografiei românești, nu putem crede că produsele acestea tipografice, cari adesea nici nu au toate caracterele românești, să fi ieșit dintr'o tipografie românească.

— **O sentință cu privire la abonarea foilor.** Curia reg. a enunțat, că cine a primit timp mai îndelungat o foie prin poștă e dator să o plătească. Dacă poate prezenta exemplarele primite nedesfăcute înaintea judecătoriei, nu e dator să plătească decât marcele postale. Competență de a judeca în procesele foilor e judecătoria din localitate, unde apare foaim, fără considerare de locuința datorășului.

— **Cutremur de pământ.** Din Triest se telegrafiază, că Institutul meteorologic de acolo a constatat cu ajutorul seismografeilor un debil cutremur de pământ. Cutremurul s'a început înainte de amiază la orele 9 și 10 minute și a durat ceva mai mult decât o oră.

Se anunță un cutremur și din comitatul Șopron, ce sa observat ziua a doua de Paștile ca-

tolice. Cutremurul a avut caracter local, întrucât în comunele învecinate solul a fost liniștit. În total s'au spart câteva ferestre iar zidurile caselor mai puțin solide s'au credat.

— **Prelegere populară.** Ni-se scrie: În 12 Aprilie st. n. învățătorul nostru Dimitrie Boar din Nadab, a ținut o prelegere populară contra alcoolismului, la care a asistat un public numărös. Prelegerea a succes foarte bine.

— **Din cercuri militare.** Primim următoarele: Doi oficeri bătrâni români de obârșie, au decedat în timpul din urmă. Uau colonelul Basarabici care își trăgea originea dela vestita familie istorică a basarabilor, născut în Biserica albă, a fost un distins oficer și cive de onoare al orașului Caransebes. În vrăsta de 90 de ani a murit el în Goritia. Celalalt, mareșalul tenente H. Oabor născut din părinți români în Sibiu și-a făcut cariera frumoasă mai mult în renumitul regiment Nr. 50, compus cum se știe în majoritate de români. A ajuns etatea de 77 ani, trăind restul vieții sale în Graț, în renumitul Pensionopol al Austriei.

Prin căsătorie ambi s'au înstrăinat de neamul nostru, lăsând să domneze în familia lor un duh cu desăvârșire străin și opus simțimentelor românești.

Cu puțin excepțiuni frumoase aceasta tristă regulă se poate constata nu numai la majoritatea ofițerilor penzionați ci și la cei din activitate și îndeosebi la aceia cari favorizați prin mare noroc s'au sult pe o scară înaltă a ierarhiei militare. Odrăziile lor nu mai sunt români. Resfond în șematismul militar vei întâlni nume românești între ofițeri tineri, cum Brinzei, Velean, Sirbu, Cimpoa, Muntean, etc. cari se dau de nemți sau unguri.

În viitor se recomandă spre combatere, barem în parte a acestui rău, că stipendii pentru școli militare să fie conferite numai acelor tineri, cari crecuși într'un mediu românesc ne dau nădejde, că simțimentele lor românești după ce au intrat în viața publică nu vor amorți nici când.

— **Împăratul Wilhelm în Corfu.** Conform știrilor din Corfu împăratul Wilhelm va pleca de acolo probabil numai în 4 sau 5 Maiu.

Deputațiunea sultanului a sosit ieri acolo. Ministrul președinte grec Theodochis a sosit mai de mult și va rămânea acolo vre-o opt zile.

— **Asasinatul dela Lemberg.** Interogarea asasinului Miroslav Szczyński și a mamei sale urmează încă. Nici asasinul și nici mama sa nu se abat dela cele fasonate până acum. Szczyński până la sfârșit a declarat, că nu va fasona altcum decât tot așa ca până acum. A spus apoi că nu are complicită la acest asasinat și când l-au pus față în față cu mamă-sa, a declarat lăcrămând, că mamă-sa nu a avut nici o știre de planul lui de a asasina pe guvernătorul Potoczki.

— **Mama e nevinovată** — a zis Szczyński. Ea nu știa nimic despre planul meu.

Judecătorul de instrucție, a rămas ulmit când, mama inculpatului Szczyński, contra acestor declarațiuni, a susținut și a rămas pe lângă cele fasonate până acum, că ea și-a îndemnat fiul să ucidă pe Potoczki.

— **Sănătatea lui Tolstoi.** Bătrânul mag dela Nord, contela Leo Tolstoi se bucură relativ de o întremare generale trupească. Tolstoi își urmează regulat obiceiurile traiului său de eremit. Își face preumblările zilnice, taie lemne și împarte sfaturi înțelepte țăranilor dela Iasnala Poljana.

— **Valurile afacerii Wahrmond.** Aceasta afacere odioasă cu greu va fi dată ultării în Tirol. În Bixen zilele trecute s'a aranjat o adunare populară imponentă, la care au luat parte și vre-o câțiva deputați din Reichsrat. Oratorii ocazionali au protestat cu toții în termeni aspri în contra modului de tranșare a acestui chestiuni. Deputatul Dorfman a apostrofat pe reprezentantul guvernului cu următoarele cuvinte: »Duce și spune guvernului că tiroiezii nu vor mai tolera ca Wahrmond ori altul de pânura lui să calce pe catedra universității!« S'a vorbit apoi pentru egala îndreptățire a catolicilor și s'a pretins pe seama nunciului papal dreptul de protestare împotriva tuturor atacurilor îndreptate contra catolicismului și a autorității papale. La sfârșitul adunării preoții au împărțit publicului adunat binecuvântarea ce-

rului. Mulțimea a pornit spre palatul mitropoliei, unde s'au făcut entuziaste ovațiuni.

Nunciul papal, principele Belmont va merge cu 1-a lună la Roma, unde va sta o lună de zile. Substitutul lui pentru acest restimp va fi auditorul Nicotera. Fiică însă nunciul va primi pălărie de cardinal, la toamnă va părăsi definitiv Viena și se va instala la Vatican.

— **Nenorocire pe o cale ferată din Australia.** Despre nenorocirea întâmplată în statul Victoria lângă Brayfroke o telegramă din Melbourne anunță următoarele:

Trenul accelerat care venia de către Bendigo s'a ciocnit cu un tren personal care era gata pentru plecare într'o gara situată la o depărtare de șapte mile engleze de Melbourne. Patru vagoane ale trenului personal au ars celelalte sunt distruse total. Până acuma s'au aflat 41 de morți și 50 de răniți. Conducătorul trenului accelerat susține că înainte de a intra în gară a voit se întrebuințeze signalul de alarmă »Westinghouse«, dar acesta era stricat. Și astfel nu s'a putut evita nenorocirea.

— **Atentat în contra unui președinte republican.** Consulul din New-York al republicei Guatemala a primit următoarea telegramă: Când Cabrera președintele republicei Guatemala a voit să intre în palatul său au explodat mai multe bombe; o bombă i-a rupt mâna dreaptă.

Altă telegramă din Guatemala spune: Când președintele voia să intre în palat au aruncat asupra lui mai multe bombe. A suferit mai multe arsuri la mâna dreaptă.

— **General cartofor.** La clubul englez, în cea mai elegantă parte a orașului St. Petersburg s'a întâmplat ieri o scenă revolțătoare. La o masă jucau cărți Gall ofițer din statul major, adjutantul marele duce Nicolae Nicolalevici, mai departe Cristin, camerier, fostul guvernator al Moscvei. Deoarece jucau cu sume foarte mari, masa lor era înconjurată de foarte mulți curioși, cu atât mai vărtos că, Gall și acum ca și de altedăți a fost norocos. După un câștig mai mare al generalului Gall, camerierul Cristin a zis liniștit că: generalul va câștiga întotdeauna, asta o știe el sigur. La aceasta generalul Gall s'a lăroșit declarând ca această acuză o va răspăti cu sânge. Dar camerierul tot liniștit i-a răspuns că pe masă se mai afia un pachet de cărți. Au numărat cărțile și când la adică Cristin a avut dreptate. Președintele clubului la moment n'a știut ce să facă, așa se vede, că și marele duce s'a întreprins pentru generalul Gall, dar nimic nu l-a ajutat, generalul nu a știut să documenteze nevinovăția și astfel a fost dat afară din club.

— **Tăcunarii din Boston.** Experții societăților de asigurare interesate, au constatat că incendiul din săptămâna trecută, care a nimicit întreg suburbiul Chelsea este opera tăcunariilor. Au constatat apoi că mai mult ca douăzeci de proprietari de case folosindu-se de ocazia aceasta binevenită au dat foc la toată averea lor mobilă și imobilă, ca în forma aceasta să poată primi despăgubire. Astfel se explică proporțiile mari ale incendiului. Până acum s'au scos 40 de cadavre de sub ruine. Afară de aceștia mai lipsesc 80 de persoane, cari probabil au căzut jertfă focului.

— **Naufragiați ajunși pe o insulă necunoscută.** Pe balconul unei vile din orașul Biarritz, zilele trecute, s'a lăsat din văzduh un pescar de mare, care avea legat de picior un plic. Plicul conținea următoarele: »26 Februarie 1908. Ne aflăm pe o insulă ce nu se găsește pe hartă cam la o lungime geografică de 46 grade sudice și 32 grade lățime nordică. Suntem șase inși naufragiați vaporului Latour din Saint Nazaire. Dispunem de nutremânt pentru cinci luni și implorăm ajutor. Iscălit: căpitanul Gasdoch. Veste aceasta s'a telegrafiat la moment autorității maritime din St.-Nazaire. Insula e situată în oceanul Atlantic, la aceeași lățime cu Bermuda, dar la o depărtare de două mii kilometri spre răsărit. Un vapor va salva încurând pe bieții naufragiați.

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în coloare roza 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 filerli.

apă de spălat «Aranka» 1 cor., pudră «Aranka» 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr «Aranka». 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunțește părul să folosească regeneratoarea de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic Mintsek Oéza. Kecskemét.

— Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Dela judecătorii.

Procesul de vătămare de onoare alui Maximilian Harden. Din München se telegrafiază, că ieri s'a început înaintea tribunalului pertractarea procesului de vătămare de onoare, proces intentat de Maximilian Harden, contra lui *Staedele* redactor responsabil al ziarului »Neue Freue Volkszeitung«. Harden s'a prezentat la pertractare însoțit de apărătorul său *Bernstein* consilier la justiție. *Staedele* nu și-a luat apărător. Atacul a apărut în numărul din 25 Martie al amintitei foi în articolul intitulat: »Harden și prințul Eulenburg«. În acest articol între altele se zice, că în popor e lășită zicala, că Harden a primit un milion, numai să tacă și să lasă încurcate destăinuirile ce le ar fi putut da la iveală. După ce încercarea de împăcare a fost răspinsă atât de acuzat, cât și de apărătorul acuzatorului, Harden a zis, că pentru restabilirea onoarei sale preferind revizuirea procedurii de dovedire. Judecătoria a hotărât dovedirea și cu considerare la morală publică, a ordonat pertractare secretă. Apoi a fost chemat ca prim martor negustorul de lapte din München *Riedel* care a mărturisit, că în toamna anului 1881, Eulenburg, care pe atunci era încă conte l-a îmblat ca să facă porcării amândoi.

Reflexiuni.

Preotul neastâmpărat Nicolae Candrea fiind bine fășăit de un corespondent anonim în »Libertatea« și în »Tribuna«, pentru că s'a făcut condă de topor la adversarii neamului nostru, — deși nici »Doina«, nici oamenii grupați în jurul ei nu au nici în clin nici în mănecă cu anonimul corespondent și nici nu-și poate da seamă, că cine ar fi respectivul corespondent, — se năpustuește ca din senin în mod de tot neurban asupra »Doinei« și a oamenilor grupați în jurul ei, afirmând că: »Doina« fiind fondată de o familie fruntașă din Câmpeni, această bancă familiară despoale poporul încassând de pe pielea lui 15—20% dobândă și că spre a scăpa el poporul din ghiara și de sub iobăgia acestei bănci — ascultați moșilor dar să nu radeți! — s'a aliat la atâtea și atâtea ilustrități străine de au fondat împreună o bancă »internațională« ? care inomis are să i ferească pe moși etc.

Deoarece insanitățile și murdărele inzulte ale răutăciosului preot susnumit, lucru natural sunt lipsite de orl și ce bază, și prin urmare o simplă scornitură neadeverată, îl declar de un simplu calomniator, și după ce atât dela »Libertatea«, care se vede că prea bine îl cunoaște, cât și dela »Tribuna« și-a primit lecția binemeritată și cuvenită, mă alătur și eu la cele ce le zice fiecare om cinstit la adresa dănsului: »cave quem natura notavit« sau pe românește: »păzește-te de omul semnat«. — Cu acestea față de dănsul am terminat.

Conziderând că întrebarea este actuală, dacă o bancă românească stă sau nu pe bază morală și fiind vorba de »Doina« din Câmpeni, care pe nedrept a fost atacată în public, eu ca directorul ei executiv mă simt îndatorat față de onor. public de a-i clarifica conduita ei morală.

Nu o familie din Câmpeni, ci o însemnată parte din familiile fruntașe din Munții apuseni precum: Alexandru Filip, dr. Laurențiu Pop, dr. Vasile Todor, dr. Zosim Chirtop, ale fruntașilor Ivașcu, Cothișel, Gomboș, Nicola Todea, Gola,

a subsemnatului etc., au fondat Institutul »Doina« și nu cu scop și cu intenția de a se îmbogăți și de a iobăgi poporul, ci dintr-o bună oferi de credite ieftine de al scoate pe bietul popor din mâinile nemiloase ale frântorilor de (cămătari) uzurari; ceace în mod excelent le a și succes.

Tot acestea fruntașe familii și-au dat sprijinul moral și material și la fondarea »Aurariel« din Abrud și a altor instituțiuni culturale. Membrii acestor familii ostenească mult, parte ca conducători, parte ca simpli pionieri întru promovarea culturii din Munții apuseni. Unde s'au cerut jertfe pentru sprijinirea culturii noastre, susamintele familii au fost totdeauna în primul rând. Proba cea mai bună este însemnatul număr de membrii fondatori, pe viață, ordinari etc. la »Asociațiune«, »Societatea pentru fond de teatru român« și la alte instituțiuni culturale.

Deci nu poate fi vorba de bancă familiară și nu din egoism, ci ca adevărați altruști au fondat acțiunile această bancă populară. Dănsii în decurs de 13 ani de când există banca »Doina« am votat din venitul ei anual, — abstracție făcând dela alte sume mărunte distribuite în decursul anului — suma destul de considerabilă de coroane 10.109-29 pentru scopuri filantropice și culturale, din venitul net al anului trecut în sumă de cor. 17220-71, au votat și distribuit tot spre acel scop suma de cor. 1530; o jertfă aceasta cred că destul de frumoasă.

Cine, mergând la Sibiu nu schlopătează numai din bir, în bir, ci cu sentiment de pietate cercetează și casa națională, acolo va afla pe tabla comemorativă între puținii membrii fondatori, cari au solvit frumoasa sumă de cor. 2000 și modestul nume al »Doinel« Institut de credit societate pe acții din Câmpeni.

Deci unde se aduce atâtea jertfă pentru promovarea culturii poporului, poate să imagine, că acel Institut de credit, care aduce jertfa, să despoale prin dobânzi esagerate poporul din jurul său? Cred că nu!

De încheiere amintesc, că »Doina«, ca și celelalte institute de credit, și-a publicat anual bilanțul său și s'a supus la controlul publicității și prin urmare celce are cât de puțină pricepere financiară pe baza bilanțului s'a putut convinge de soliditatea »Doinel«. Direcțiunea »Doina«, ca să fie de tot corectă în defrișii ani, iară acum fiind membră a »Solidarității« și în anul acesta a invitat revizor expert de a controlat toate afacerile băncii și revizorul expert la toate ocaziunile și-a dat verdictul foarte măgulitor, ceace nu ar fi putut face, dacă ar fi aflat ceva putred și necorect.

Zădarnică este deci opintirea orl și căruși malcontent de a înfige cule de răstignire în trupul »Doinel«.

Câmpeni, în 16 April 1908. — Cu deosebită stimă *Dr. Vasile Preda*, director executiv al »Doinel«.

Ultime informațiuni.

Ministrul Wekerle a plecat ieri cu trenul de seară la Viena, ca să asiste la depunerea jurământului de credință al noilor consilieri intimi: *Szterenyi* și *Popovici*. Wekerle va merge probabil însoțit de *Kossuth*.

E clar, că vizita aceasta a premierului întrece cu mult importanța ce i-se atribue oficios. Miniștrii maghiari vor conferi cu *Aehrenthal* și *Schönath* referitor la chestiunea soldei, convocarea delegațiunilor de primăvară și se va desbate asupra consiliului de ministrii comun, ce se va ținea la 30 Aprilie și probabil va fi prezidat de însuși *Malestarea Sa*.

Remanierea lui Burian. În zilele trecute un ziar vienez colportase faima remanierii ministrului de finanțe comun Burian. Faima a fost inspirată de unele cercuri politice, cari nu simpatizează cu politica urmată de Burian în teritoriile ocupate, Bosnia și Herțegovina. Faima aceasta acum se desminte oficios.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în stanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe cuartatul Aprilie—Iulie, să se nevolască a plăti cât mai curând cece datorează pentru primirea ziarului nostru.

Economic.

Situația agricolă. După raportul din urma al ministrului reg. ung. de agricultură, în a doua jumătate a lunii lui Martie timpul a fost plouat mai cu samă în părțile apusene ale țării. Temperatura s'a schimbat adeseori. Ici-colea s'au fost ghețuri peste noapte, iar căldura de peste zi a fost îndestulătoare pentru a promova dezvoltarea plantelor.

În părțile răsăritene sud-estice ale țării timpul a fost rece și uscat, așa că în părțile acestea s'au simțit lipsa de ploaie. Lucrările de primăvară în general s'au putut săvârși la timp. În multe locuri, mai cu samă la câmpie și în ținuturile de luroase, s'a terminat sămănatul grăunțelor de primăvară. La câmpie ici-colea s'a pregătit deja sămănatul pentru sămănatul cucuruzului, iar sămănatul cartofilor, al trifoiului și al altor plante de nutreț, precum și sămănatul napilor e în curs.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 21 Aprilie 1908

INCHEIEREA la 1 ORĂ

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	22-28—22-30
Secară pe Apr.	19-30—18-32
Ovăș pe Apr.	14-44—14-46
Cucuruz pe Mai 1908	13-06—13-08

INCHEIEREA la 4 ORE

Grâu pe Apr.	22-30—22-32
Secară pe Apr.	19-30—19-32
Ovăș pe Apr.	14-40—14-42
Cucuruz pe Mai 1908	13-06—13-08

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu

de Tisa — — —	21 K. 85—23 K. 55
Din comitatul Albei — — —	22 » 15—23 » 05
De Pesta — — —	21 » 55—23 » 15
Bănățenesc — — —	21 » 65—22 » 85
De Bacica — — —	21 » 75—23 » —
Săcară — — —	19 » 25—19 » 35
Orzul de nutreț, calitatea I. — — —	13 » 30—13 » 60
» de calitatea II — — —	12 » 90—13 » 20
Ovăș » » I — — —	15 » 40—15 » 60
» » II — — —	14 » 70—14 » 90
Cucuruz vechiu — — —	— » — — —
» nou — — —	12 » 75—12 » 85

BIBLIOGRAFIE.

În Biblioteca societății »Steaua« din București a apărut »Românii de peste hotare« de I. Russu-Șirianu, broșură de popularizare, numărul 15, de 94 pagini. Costă 15 bani.

Poșta Administrației.

Stefan Olonoga, Custel. Am primit 6 cor. abonament pe quart II din 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichiu.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de piane în Ardeal **TRISKA J.**
KOLOZSVAR
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

Prețuri moderate!

Spre atențiunea onor. public!

PARFUMERIE

FRANCEZĂ ȘI ENGLEZĂ

Creme pentru față, creme și pudre pentru
mâni, pudre pentru față, ape de colonia,
ape de păr, săpunuri, ape de gură, paste,
prafuri și perii pentru dinți precum și
tot felul de articole casnice în calitățile
cele mai bune și cu prețurile cele
mai moderate, se găsesc la:

Noua Drougerie

= Nestor Hanzu =

ARAD

strada Weitzer János Nrul 2.
(Palatul Minorităților).

Firmă românească!!

Adresa pentru scrisori:
„VÖRÖSKERESZT“ DROGERIA ARAD.

Comenzile din provincie să efectuiască prompt și exact.

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! **Nou!**

Succesul universal al unei
invențiuni - maghiare!
Descoperrea lui LUGOSI FERENCZ.

A cutreierat deja lumea întreagă și
o folosesc cei mai renumiți propri-
etari de vii

Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună,
cea mai perfectă din timpul
prezent și se economisește mult timp și materie, nu
se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

Lugosi Ferencz în Gzeğléd.

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Negustorilor prețuri reduse.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!**

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n Ame-
rica, dacă se ocupă cu industria noastră
de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Un-
garia de Sud de mașină de împletit în casă.

Kötögép vállalat, Szeged,

strada Iskola nr. 18.

Ciasornice de turn

construcția cea mai
noauă și mai bună

pen-
tru **biserici și școli.**

Se primesc și reparațiile
lor pe lângă garanție și
prețurile cele mai ieftine.

Budgetul pentru construcție de cia-
sornice noi se trimite gratuit. —

● Rapoartele stau la dispoziție. ●

Ca stimă:

ADOLF HEMPER

ciasornicar.

Sibiiu, Heltaurgasse nr. 2.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE
KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate
de proaspete și nebelite. Trebuie
indicat în ce formă să se întâmple
prepararea; mamiferelor mai mari
să li-se scoată intestinele. — Pen-
tru împachetare socotesc numai chel-
— — tuielele mele. — —

Preparație îngrijită, artistică, în formă
— naturală, lucru trainic, prețuri —
— — moderate! — —

* * *

Avem onoare a aduce la cunoștință on.
public că ne-am lărgit atelierul propriu de
tapiserie, măsar, strungărie și de mobile,
unde putem satisface și gusturile cele mai
delicate. Prețurile noastre sunt foarte solide.
Lucrul nostru solid și serviciul prompt a fost
recunoscut din mai multe părți. Funcționa-
rilor de stat și oficerilor le facem prețuri
de favor.

Pelleyné și Schmidt.

Oradea mare, strada Teleky nr. 24.

Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în pro-
vincie tot felul de reparări de cazane,
mașini și locomobile la moare de
aburi și fabricii de șpirit. Aceste le
efectuește cu prețuri favorabile și pe
lângă garanție.

La chemare prin
scris, vin în per-
soană ori și unde.

Înștiințez pe on. public că mi-am mutat mă-
celăria pe Szabadság-tér în edificiul
teatrului vechiu unde, vind carne proaspătă de
porc cu 68 er. Untură curată cu 68 er., slămina,
cu 68 er., șunca afumată cu 90 er. Înainte 80 er.
cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mațele cu
cele mai favorabile prețuri de zi. Mațe și săpun
de uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și
pipăruci se pot căpăta în măcelăria lui Garay
Károly, în Arad pe Szabadságtér.

PUBLICAȚIUNE.

Institutul de credit și economii «Chiorana», în adunarea generală extraordinară ținută la 17 August 1907 a decis cu unanimitate urcarea capitalului social dela 100.000 cor. la suma de 200.000 cor. prin o emisiune nouă de 1000 acții în valoare nominală de câte 100 cor.

Intru realizarea acestui conclud, pe baza autorizării primite dela adunarea generală, prin aceasta ne luăm voie a le oferi On. acționari ai institutului nostru pentru cumpărare 1000 acții nouă pe lângă condițiunile următoare:

1. Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și să subscrie din emisiunea nouă, cu prețul nominal de 100 coroane și 3 cor. spese, atâtea acții câte posedă transcrise pe numele său din emisiunea primă.

2. Terminul de optare și subscriere pentru acționarii vechi, se fixează **până în 1 Maiu 1908** cu aceea, ca toți acționarii vechi deodată cu declarațiunea de subscriere, sub urmările pierderii dreptului de obțiune, sunt datori să depună la institut, până în 1 Maiu 1908, toate acțiile lor vechi fără coala de cuponi, pentru care optează la subscriere și să plătească la cassa institutului dela fiecare acție subscrisă din emisiunea nouă 10 cor. ca prima rată din prețul acțiilor emise și 3 cor. spese.

Acționarii vechi, cari nu au participat la subscriere până la terminul de 1-a Maiu 1908, își pierd dreptul de prioritate și favorul de a subscrie acții din aceasta emisiune cu prețul nominal de 100 cor. și 3 cor. spese.

Acțiile depuse la institut pentru optare se ștampilează cu nota de opțiune și se restituiesc imediat acționarilor, dimpreună cu un titlu provizor de acții, în care se induce plățirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

3. Prețul de emisiune a acțiilor, conform dispoziției §-lui 6 din statute se plătește în zece rate și anume:

a) prima rată, dimpreună cu spesele de 3 cor. conform punctului 2 al acestei publicațiuni, este a se plăti deodată cu optarea cel mult până în 1 Maiu 1908.

b) a doua rată 10% până în 1 Iulie 1908.

c) a traia rată 10% până în 1 Septem. 1908.

d) a patra rată 10% până în 1 Noemv. 1908.

e) a cincea rată 10% până în 1 Ianuarie 1909.

f) a șasa rată 10% până în 1 Martie 1909.

g) a șaptea rată 10% până în 1 Maiu 1909.

h) a opta rată 10% până în 1 Iulie 1909.

i) a noua rată 10% până în 1 Septemv. 1909.

j) a zecea rată 10% până în 1 Novem. 1909.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termin.

In lipsa de plată a ratelor la termenele fixate să aplica dispozițiile §-ului 11 din statute, în senzul cărora acția neplătită se anulează și în locul aceleia să emite un nou titlu de acție, ară ratele plățite cad în favorul fondului de rezervă.

4. Acțiile nouă, după plățirea tuturor ratelor, vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile, c posed acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1910.

Se face excepțiune pentru acțiile, cari se vor plăti total, până la finea anului 1908 fiindcă acele vor participa și la dividendă, care se va satori prin adunarea generală pe anul de gestiune 1909.

Dela plățirea ratelor până în 31 Decembre 1909 acționarii primesc după ratele plățite 5% interese, iară după rate restante plătesc 8% interese de întârziere.

Eliberarea acțiilor nouă va urmă numai după plățirea prețului întreg a acelora.

5. Acțiile neoptate și nesubscrise de acționarii vechi, până la terminul de 1 Maiu 1908, începând dela acest termin până la 1-a Iunie 1908., se vând cu prețul de 120 coroane pentru una acție și 3 coroane spese.

Direcțiunea începând dela 1-a Maiu 1908., primește și pentru aceste acții însinuarea de subscriere atât din partea acționarilor vechi, cât și din a altora.

Deodată cu aceste însinuări de subscriere sunt a se trimite la adresa institutului și câte 12 coroane **dela fiecare acție, ca prima rată din prețul aceleia.** Subscrierile de acții se vor lua în conziderare în seria precum a sosit acelea la institut împreună cu rata primă de 12 coroane de acție și 3 coroane spese.

Ratele următoare, din prețul acestor acții, sunt de a se răspunde dela fiecare acție în terminii următori:

a) rata a doua de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Aug. 1908.

b) rata a treia de 12 cor. este a se plăti până la 1-a Oct. 1908.

c) rata a patra de 12 cor. este a se plăti până la 1 a Dec. 1908.

d) rata a cincea de 12 cor. este a se plăti până la 1-a Febr. 1909.

e) rata a șasa de 12 cor. este a se plăti până la 1-a April 1909.

f) rata a șaptea de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Iunie 1909.

g) rata a opta de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Aug. 1909.

h) rata a noua de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Oct. 1909.

i) rata a zecea de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Dec. 1909.

Dispozițiile din punctele 3 și 4-a acestei publicațiuni să vor aplica și față de acești acționari noi.

Dat în Șomcuta-mare, 11 Februarie 1908.

Direcțiunea institutului de credit și economii
„CHIORANA“.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Au sosit noutăți de primăvară!

Intorcându-mă din călătoria mea pentru târgueli, aduc la cunoștința onoratului public, că

mi-am asortat din nou prăvălia mea de mode pentru dame și domni.

Stofe negre și colorate pentru costume, **de lainuri** frumoase franceze, **zefire** englezești pentru bluze, cretoane, voiluri, stofe pentru haine de case și negligeur, toiluri colorate, picheturi. Mare asortiment în mătăsuri pentru rochii și bluze. Mai departe dantele, aplicații și șireturi de garnitură, panglici șinè, cordoane de mătăsa și de elastic. Pânză de bumbac și de ață. Albituri pentru dame și bărbați, ștergare, garnituri de cafea și de damast. Covoare, perdele, coverturi de pat și de masă stofe de mobilă și mai multe articoli care nu se pot înșira aici.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

Cu toată stima:

George Jancovici,

Arad, Strada Forray 2.

Principiu: **folos puțin și mare circulație.**